

BIBLIOGRAFICKÁ REŠERŠE č. 2/2022

Počet záznamů: 14

Adaptace dětí na pobyt v ústavní péči

Klíčová slova a předmětová hesla

Adaptace, ústavní péče, děti, týrané děti, zanedbávané děti, proces adaptace, chování, adaptation, institutional care, residential care, institutions, children, behaviour

ÚVOD

Bibliografická rešerše obsahuje dokumenty, články a výzkumy, které se věnují chování dětí, které se ocitnou v ústavní péči. Po prohledání databází se bohužel nepodařilo nalézt zdroje zkoumající skutečně pouze období přijetí do péče a adaptaci na tuto novou situaci. Drtivá většina prací v Čechách i zahraničí se zaměřuje na vliv ústavní péče chování a vývoj dětí v pozdějších fázích života. Z českého prostředí byly do rešerše vybrány dokumenty, které si všímají a řeší chování dětí a jejich projevů po prožití traumatických zážitků. Právě takové děti se do institucionální péče dostávají. Ze zahraničí bylo vybráno několik výzkumů, které se zaměřovaly na konkrétní projevy v chování institucionalizovaných dětí, případně jejich vývoj. Většinou v porovnání s dětmi v pěstounských či klasických rodinách.

K vypracování rešerše byly použity veřejně dostupné informační zdroje i licencované databáze, jejichž seznam se nachází v analytickém listu. U zdrojů, které jsou dostupné online, je uveden aktivní link na webové stránky. Některé zahraniční články jsou dostupné pouze po přihlášení do licencované databáze. Dokumenty nacházející se v SVKUL jsou opatřeny odkazem do katalogu knihovny, kde je možné publikace, respektive časopisy objednat. Rešerše se nedrží žádné metodiky tvorby bibliografických citací. Strukturou záznamů se přibližuje citačnímu stylu dle normy ČSN ISO 690.

ANALYTICKÝ LIST

Jazyk rešerše: český

Jazyk dokumentů: český, anglický

česky: 8

anglicky: 6

Časové vymezení dokumentů: neurčeno

Geografické vymezení: ČR, zahraničí

Druhy dokumentů:

monografie: 3

články a stati: 5

elektronické zdroje: 6

Dokumenty dostupné online v plném nebo částečném zobrazení: 12

Poznámky k citacím:

A) řazení podle typu dokumentu a dále abecedně podle autora - sestupně

B) citace periodik – **20(2)** = ročník 20, číslo 2

ZDROJE

katalogy a databáze SVKUL

- online katalog SVKUL

databáze a volné elektronické informační zdroje dostupné na internetu

- ERIC
- Google Scholar
- Knihovny.cz
- ProQuest
- Souborný katalog (SKC)
- Výběr článků v českých novinách a časopisech (ANL)
- Web of Science

MONOGRAFIE

1. BITTNER, Petr, Jana HAVIGEROVÁ, Ivana JANIŠOVÁ a Hana LANGHANSOVÁ. *Děti z ústavů!: Právní a psychologické dopady ústavní výchovy z pohledu ochrany rodiny a nejlepšího zájmu dítěte*. Liga lidských práv, 2007. ISBN 978-80-903473-4-2. Dostupné také z: https://www.nahradnirodina.cz/sites/default/files/deti_z_ustavu.pdf
2. BURIÁNOVÁ, Veronika. *Vybrané výzkumy a poznatky o vlivu rané institucionální výchovy na vývoj dítěte*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, 2017. Dostupné také z: https://www.nahradnirodina.cz/sites/default/files/vybrane_vyzkumy_a_poznatky_o_vlivu_rane_institucionalni_vychovy_na_vyvoj_ditete_0.pdf
3. PTÁČEK, Radek, Hana KUŽELOVÁ a Libuše ČELEDOVÁ. *Vývoj dětí v náhradních formách péče*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2011. ISBN 978-80-01-04844-3. Dostupné také z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/954480/nahradni_pece.pdf/0152838a-6c55-7fc1-7ec3-f90d916e56a4

ČLÁNKY A STATI

4. PTÁČEK, Radek, Lucie MYŠKOVÁ, Irena SMETÁČKOVÁ, Hana PTÁČKOVÁ, Hana NOVOTNÁ a Jakub ONDER. Vliv náhradních forem péče na vývoj dětí - předběžné výsledky longitudiální studie. In: PACNEROVÁ, Helena a Lucie MYŠKOVÁ, ed. *Kvalita péče o děti v ústavní výchově*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, s. 31-38. ISBN 978-80-7481-157-9. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/publikace-ustavka/kvalita-pece-o-deti-v-ustavni-vychove-sbornik-z-konference>
5. SCHMIDTOVÁ, Jana, Petr ŠTĚPÁNEK a Ivo ČERMÁK. Navození bezpečí jako klíčový moment v terapii polytraumatizovaných dětí a adolescentů. *Psychoterapie*. 2017, **11**(2), 132-147. ISSN 1802-3983. Abstrakt dostupný z: <https://journals.muni.cz/psychoterapie/article/view/9722> (SVKUL; Č4162)
6. SOBOTKOVÁ, Irena. Domácí násilí z pohledu vývoje a ochrany dětí. *Psychologie a její kontexty*. 2016, **7**(1), 3-17. ISSN 1803-9278. Dostupné také z: https://psychkont.osu.cz/fulltext/2016/Sobotkova_2016_1.pdf

7. ŠTĚPÁNEK, Petr, Jana SCHMIDTOVÁ a Ivo ČERMÁK. Vývojová traumatická porucha: nový pohled na traumatickou zkušenost v dětství a adolescenci. *Československá psychologie*. 2019, **63**(1), 84-103. ISSN 0009-062X. (SVKUL; Č300)
8. VÍRAVOVÁ, Jiřina. Souvislosti a fakta o týraných a zanedbávaných dětech z diagnostického ústavu. *Sociální práce*. 2015, **15**(5), 5-27. ISSN 1213-6204. (SVKUL; Č3008)

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

9. BOS, Karen J., Charles H. ZEANAHA a Anna T. SMYKE. Stereotypes in Children With a History of Early Institutional Care. *Archives of Pediatric and Adolescent Medicine* [online]. **164**(5), 406-411 [cit. 2022-01-19]. Dostupné z:
<https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/383173>
10. BROWNE, Kevin, Catherine HAMILTON-GIACHRITSIS, Rebecca JOHNSON a Mikael OSTERGREN. Overuse of institutional care for children in Europe. *BMJ* [online]. **332**(7539), 485-487 [cit. 2022-01-12]. ISSN 0959-8138. Dostupné z:
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1382554/>
11. DOZIER, Mary, Charles H. ZEANAHA, Allison R. WALLIN a Carole SHAUFFER. Institutional Care for Young Children: Review of Literature and Policy Implications. *Social Issues and Policy Review* [online]. **6**(1), 1-25 [cit. 2022-01-12]. ISSN 1751-2395. Dostupné z:
<https://europemc.org/backend/ptpmcrender.fcgi?accid=PMC3600163&blobtype=pdf>
12. ERTEKIN, Zeynep a Sibel Kazak BERUMENT. Self-concept development of children in institutional care, alternative care types and biological family homes: Testing differential susceptibility. *Applied Developmental Science* [online]. **25**(4), 307-321 [cit. 2022-01-19]. ISSN 1088-8691. Abstrakt dostupný zde:
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10888691.2019.1617146?journalCode=hads20>
13. GLEASON, Mary Margaret, Nathan A. FOX, Stacy S. DRURY, Anna T. SMYKE, Charles A. NELSON a Charles H. ZEANAHA. Indiscriminate Behaviors in Previously Institutionalized Young Children. *Pediatrics* [online]. **133**(3), 657-665 [cit. 2022-01-12]. ISSN 0031-4005. Dostupné z:
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3934326/>
14. MANSO, Juan Manuel Moreno, Maria Elena GARCÍA-BAAMONDE, Macarena Blázquez ALONSO a Eloísa Guerrero BARONA. An analysis of how children adapt to residential care.

Children and Youth Services Review [online]. **33**(10), 1981-1988 [cit. 2022-01-19]. ISSN 0190-7409. Dostupné z:

<https://www.researchgate.net/publication/227413906> An analysis of how children adapt to residential care